BS423
H84
1768
c.1

1080044823

CONCORDANTIÆ
BIBLIORUM
SACRORUM
EMENDATÆ.

22

SACRORUM
BIBLIORUM
VULGATÆ EDITIONIS
CONCORDANTIÆ
HUGONIS CARDINALIS
Ordinis Prædicatorum;

AD RECOGNITIONEM
JUSSU SIXTI V. PONT. MAX.
BIBLIIS ADHIBITAM
RECENSITÆ, ATQUE EMENDATÆ:

Primùm à FRANCISCO LUCA *Theologo, & Decano Audomaropolitano, poſteà variis locis expurgata, & locupletata cura, & ſtudio V. D.* HUBERTI PHALESII, *Ordinis S. Benedicti.*

EDITIO NOVISSIMA PRÆ CETERIS CORRECTIOR,
in qua ſummo labore, ac diligentia ſinguli numeri ad trutinam revocati, attentoque examine cum Sacris Bibliis nunc denuò collati fuere.

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

37580

VENETIIS,
Ex Typographia HÆREDIS NICOLAI PEZZANA.

MDCCLXVIII.
CUM PRIVILEGIO EXCELLENTISSIMI SENATUS.

55400

BS423
H84
1767

CAPILLA ALFONSINA
UANL
FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

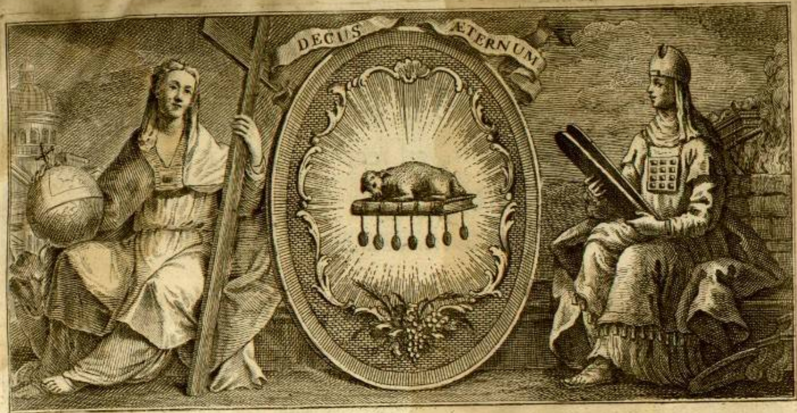

FRANCISCUS LUCAS
BRUGENSIS
ECCLESIÆ CATHEDRALIS AUDOMAROPOLITANÆ THEOLOGUS, ET DECANUS
STUDIOSO S. SCRIPTURÆ LECTORI.

De iis, quæ ipſe in Bibliorum Concordantiis præſtitit.

IN PRIMIS *ſumpto in manus exemplari Concordantiarum quàm copioſiſſimo, & recentiſſimo, quale invenire potuimus, contulimus, & correximus illud ad libellum noſtrum Correctorium, cui titulus eſt.* Romanæ correctionis in Latinis Bibliis editionis Vulgatæ, juſſu SIXTI V. Pontif. Max. recognitis, loca inſigniora. *Eo enim libello cùm pleraque omnia loca contineantur, quæ Summorum Pontificum* SIXTI V. *&* CLEMENTIS VIII. *auctoritate nuper in Bibliis ſunt emendata, Concordantiæ cùm ad illum & juxta illum libellum correctæ ſunt, conſequenter ad Biblia ipſa correctæ ſunt; nam & Biblia ipſa pleriſque occaſionibus conſulta à nobis fuerunt. Hoc igitur primùm præſtitum à nobis eſt, quòd hæc Concordantiarum editio ad Sixtina Biblia ſit correcta. Nam cùm plerique alii ſacri libri ad ea Biblia recogniti jam eſſent, non oportuit Concordantias, quæ nihil aliud, quàm ipſa Bibliorum verba referunt, omitti.*

Alterum eſt, quòd ſuffragantibus compluribus viris, doctrina celebribus, nominatim Reverendiſſimo Domino noſtro EPISCOPO AUDOMAROPOLITANO, *multa præciderimus vocabula; ea videlicet, quæ plus oneris quàm utilitatis Concordantiis adferre videbantur; imprimis Pronomina pleraque, Conjunctiones, & Præpoſitiones; denique Nomina quædam, ut* * Dominus, Deus; *ad hæc etiam Verba quædam, ut* ſum, dico; *quæ adeò frequenter occurrunt, ut nemo ex ipſis facilè meminerit certi alicujus Scripturæ loci. Hac enim ratione, ſublatis vocibus minùs neceſſariis, fit, ut & eæ voces, quæ quæruntur, faciliùs inveniri, & Concordantiarum liber minùs gravis, commodiùs circumferri poſſit.*

* Vid. infrà Præambulum ſecundum.

Poſtremò collocavimus hic quaſdam voces commodiori, adeòque magis proprio loco, mutata plerumque ortographia in melius; aut certè juxta Bibliorum præſcriptum. Hoc igitur noſtro, & aliorum quorumdam, qui nos adjuverunt, labore utaris, fruaris, Lector, licet. Vale. Audomaropoli, anno Domini M. DC. XVII. *Kalendis Martii.*

P R Æ A M B U L A
DOMINI HUBERTI PHALESII,
Cœnobitæ Affligenienſis, ad recenſitas has Concordantias.
P R I M U M,
De hac Concordantiarum editione.

SACRORUM Bibliorum Concordantias, Opus toties cuſum, & recuſum, cùm rurſus
ad incudem revocare, & in lucem emittere ſtatuiſſet celeberrimus Typographus Bal-
thaſar Moretus; rogavit me, qui privatim errores quoſdam ultimæ editionis Planti-
nianæ annotaveram, ut porrò etiam pergerem, iiſque illuſtrandis operam aliquam
impenderem: Obſecutus ſum, ut potui, tam piis optimi Viri votis; quòd ea in ſub-
ſidium Eccleſiæ, verbi Dei præconum, & ſtudioſorum utilitatem vergere ſentirem: &
gaudebam, commune bonum aliquouſque ſaltem poſſe promovere. Quanta enim præ-
clari hujus Operis ſit præſtantia, atque utilitas, quotidianis patet experimentis, dum
ſuperioris editionis exemplaria omnia brevi tempore diſtracta intelleximus, novam
identidem editionem repoſci. Curæ proinde fuit, ut ſecundis hiſce curis emaculatius, atque ſplendidius Opus
ipſum prodiret. Etenim, ut prioris eſt magiſter poſterior dies, ita ille nobis utcumque indicavit, quid
priori editioni vel deeſſet, vel à nonnullis adjici deſideraretur. Qua in re nec ſumptibus Typographus pe-
percit, nec noſtrum voluimus deeſſe laborem; ut, ſi non omnibus numeris abſolutas (quis enim hoc ſpon-
dere auſit?) non parum tamen copioſiores, ac meliores exhiberemus Concordantias. Cùm enim hoc Volu-
mine non niſi ſacræ Scripturæ verba adferantur, aut potiùs enumerentur, nullam hic diligentiam ſatis ma-
gnam, nullum ſtudium arbitratus ſum ſupervacaneum; cùm vel jota unum, vel unus apex in lege Dei
Baſil. hom. l.7. in divites avaros. ſuam habeat utilitatem. Quod ne gratis dixiſſe videar, in ore duorum aut trium teſtium ſtabit hoc ver-
bum. *Intoleranda prorſus*, inquit Baſilius, *& gravis blaſphemia fuerit, vel verbum aſſerere in Scriptura inveniri*
Hieron. in cap. 3. ad Epheſ. *otioſum*. Et Hieronymus: *Singuli ſermones, ſyllabæ, apices, & puncta in divinis Scripturis plena ſunt ſenſibus*. De-
nique Chryſoſtomus: *Diligenter Scriptura interpretanda eſt; non enim dictionem parvam, neque ſyllabam in divinis*
Chryſoſtom. hom. 15. in Gen. *Litteris contentam inveniemus eſſe prætereundam. Non enim verba tantùm ſunt, ſed & Spiritus ſancti verba. Et*
propterea magnum in his theſaurum invenire licet etiam in una dictione. Neque verò id mirum, cùm viri eruditi
non indignum ſuo labore judicaverint, omnium Poetarum evolvere ſcripta, ut ex iis vel epitheta, vel phra-
ſes, aut comparationes poeticas, vel ſyllabarum colligerent quantitates. Quanto ſtudio nonnulli Terentii
phraſes, Plautinas voces, ſingula Ciceronis verba, omnemque loquendi ejus varietatem, in *Theſaurum Ci-
ceronianum*; vel univerſas Martialis dictiones, in *Cornucopiam* (magna ſanè Volumina) coacervarunt? At
quantò utiliùs hæc diligentia ſacris impenditur? Incredibilis Litteris ſanè fuit olim *Maſorethæorum* circa He-
Serar. Prolegom. Bibl. cap. 12. bræum Sacræ Scripturæ textum diligentia. Nam ut Serarius annotavit, ſingulorum librorum *verſus omnes*,
ſingulorum vocabulorum *litteras omnes* dinumerarunt, annotarunt, omnique poſteritati tranſmiſerunt: ut
in *Maſoreth* utraque, *magna* & *parva*, videre eſt, & ferè in Hebræorum librorum fine, ubi verſus cujuſque
ſumma ponitur. Quo exemplo animati denſiſſimam hanc vocabulorum ſilvam ingreſſi, quid hìc, vel ibi
deeſſet, quid redundaret, indagare ſtuduimus.

S E C U N D U M.
Conatus noſter circa hanc editionem.

SED quid in iterata hac editione præſtitum, breviter aperiamus.

PRIMO. Recenſita eſt diligenter noviſſima editio Plantiniana anni M.DC.XVII. & plures, quæ de-
ſiderabantur ſententiæ, ſuis titulis inſertæ: capitum, vel verſuum numeri ſæpè correcti.

SECUNDO. Cùm in editione Concordantiarum P. Gaſparis Zamoræ, quæ Romæ excuſa eſt, dica-
tur eas centies mille textibus excedere Plantinianas; placuit idipſum ad examen revocare, & ſedulo di-
ſpicere, ex quo fonte tam ingens vocum in his prætermiſſo, in illis acceſſio profluxerit; re autem dili-
gentiùs inſpecta, compertum eſt, magna ex parte id eveniſſe, quòd dictiones indeclinabiles, *à*, *ab*, *ad*,
&, *cum*, item, *dico*, *ſum*, *Deus*, *Dominus*, & ſimilia, doctorum virorum judicio à Plantiniana editione re-
jecta, in Zamoriana ſint adjecta. Præterea quod in eadem reſtituta ſint omnia vocabula Librorum
tertii, & quarti Eſdræ, qui cùm Apocryphi ſint, eòque nomine ad calcem Bibliorum rejecti, conſultò
etiam hæc à Moretis prætermiſſa erant: & eodem titulo Zamora non inſeruit dictiones, quæ occurrunt in
Oratione Manaſſis, quòd nec ipſa ſit de Canone. Sed ne quis jure queri poſſit quidpiam, quod ad rem
faciat, prætermiſſum, reſtitutæ ſunt in hac editione non tantùm dictiones *Deus*, *Dominus*, ſed & aliæ ferè
omnes conſultò pridem omiſſæ: non quidem integrè, & penè infinita earum farragine coacervata; ſed iis
dumtaxat deſcriptis ſententiis, quæ in textu primo occurrebant, additis deinde quibuſdam ſelectioribus,
quæ Sacrarum Litterarum ſtudioſis poſſent deſervire: atque ita ob verbi Dei reverentiam nullum appare-
bit vocabulum prætermiſſum; nec ſupervacaneis (quod eruditi metuebant) Liber oneratus dictionibus. Col-
latæ deinde ſunt hæ duæ Concordantiarum editiones quoad titulos, & dictiones majoris momenti, & ubi di-
ſcre-

ſcrepabant, ad ſacrorum Bibliorum textum recurrentes, plurimas invenimus dictiones, eaſque notabiles,
quæ utrique deeſſent, & huic denuò inſertæ ſunt.

TERTIO. Quaſdam quoque voces antè habitas quaſi nullius eſſent momenti, ex integro repoſuimus:
quales ſunt *ſicut*, *& quaſi*; nam compendioſè, atque utiliter exhibent ſimilitudines Bibliorum.

QUARTO. Aliqua etiam ſub uno titulo malè conjuncta ſeparavimus, ut *Tibiam* partem corporis,
à *Tibia* fiſtula; *Palmam* manum, à *Palma* arbore; *Plagam* partem mundi, à *Plaga* vulnere, afflictione, &c.

QUINTO. Denique in titulis hoc generaliter ſervatum (quod priùs in aliquibus tantùm fiebat) ut
nimirum in eo ponerentur genere, numero, caſu, & modo, quo in ipſa Scriptura unumquodque nomen
invenitur expreſſum. Exempli gratia; cùm textus ſemel tantùm habebat *Purpuraria*, titulus olim præfere-
bat *Purpurarius*: pro *Deſponſata* ſimiliter, quod ſemel tantùm tribuitur Virgini Matri, titulus habebat *De-
ſponſatus*, *Fœtoſus*, pro eo quod poni debuiſſet, *Fœtoſæ*, *Pſeudo-Apoſtolus*, pro *Pſeudo-Apoſtoli*: *Pſeudo-Chriſtus*,
pro *Pſeudo-Chriſti*: quæ Scriptura tantùm in plurali uſurpat, quod quidem quærentium commodo, & faci-
liori uſui facere videbatur.

T E R T I U M.
Obſervanda pro verbis, ſententiiſque, quæ in Concordantiarum Libro fruſtrà quærentur.

QUIA autem & in hunc uſum Concordantiarum ſervit Volumen, ut quæ in veterum Patrum alio-
rumque libris ſine ulla citatione producuntur ſententiæ, earum indicio quibus locis ſcriptæ ſunt,
poſſunt reperiri; notandum hìc, eos non ſemper ſecutos Vulgatam tranſlationem, ſed plerumque LXX.
Interpretum, ut videre eſt in Patribus Græcis, atque in Latinis, Tertulliano, Cypriano, ut peculiaribus In-
dicibus oſtendit Pamelius. Caſſianus quoque, quamvis Vulgata editione ferè uteretur, loca tamen quæ-
dam, ſed præcipuè ex Proverbiis, ſecundùm LXX. interpretationem citat; quorum Elenchum exhibet Pe-
trus Ciaconius. Ambroſius item, aliique hac editione non raró utuntur. Quæ autem ex ea frequenter
producuntur teſtimonia, fruſtra in his Concordantiis quæret ſtudioſus Lector: quod præmonendum duxi-
mus, ne imperfectas quiſpiam ex hac parte ſuſpicetur, aut ſententias illas non eſſe ſacræ Scripturæ.

Illud prætereà annotandum, citari à Patribus nonnullas ſententias tamquam ſacræ Scripturæ, aut Salva-
toris noſtri; quæ tamen in nullo Canonico libro inveniuntur: quarum hìc faſciculum lubet exhibere, quem
ex *Monaſticis Admod. R. D. Præpoſiti noſtri Affligenienſis Diſquiſitionibus* cum bona ejus venia huc tranſtuli:
ne fruſtra fortè in his Concordantiis quærantur, aut incuria putentur neglectæ.

SAnctus Ignatius Martyr Epiſt. ad Smyrnenſes adfert illa verba. Ecce homo, & opus coram facie ejus, *tamquam à Chriſto prolata: quod & facit Greg. Nazianz. in Orat. de bono ordine differendi, atque alii: ſed hac ſententia ſumpta videtur ex lib. 2. de Doctrina Apoſtolorum cap. 14.*

Martyr quoque Juſtinus Dialogo contra Tryphonem aſſerit à Domino dictum eſſe: In quibus te reperiam, in iis te judicabo. *Nec ſolus eſt, ſed eum ſecuti ſunt Origenes tom. 1. Homil. in Jeremiam; S. Cyprianus de Mortalitate, num. 29. Aimonius noſter lib. 6. de Geſt. Franc. cap. 31. & alii.*

Tertullianus lib. de Jejun. adverſ. Pſychicos, cap. 6. ait: Si enim Deus æternus non eſuriet, ut teſtatur per Iſaiam, hoc erit tempus, quo homo Deo adæquetur, cùm ſine pabulo vivit. *Ad quem locum Pamelius: Cùm etiam alibi iſtud Iſaiæ adſcribat Auctor, quærat locum Lector diligentior. Nimirum ipſe fruſtrà quæſierat; ut & duos alios locos à S. Cypriano pro S. Scripturæ verbis citatos. Priorem producit lib. 3. Teſtimoniorum ad Quirinum cap. 6. ex Sapientia Salomonis:* In locis impiorum gemunt juſti; in illorum autem perditionem abundabunt juſti. *Alterum eod. lib. ex cap. 53. Iſaiæ:* Væ qui arguti ſunt in ſemetipſis. *At nec illum in libris Salomonis, nec hunc in Iſaia inveniri annotavit ipſe Pamelius.*

Eſt & alia ſententia, quæ Domino à pluribus tribuitur: Eſtote probati nummularii, *ſive* Efficiamur probati trapezitæ. *Quam citant Clemens Alexandrinus Stromat. 1. circa finem; Origenes in Joannem S. Hieronymus Epiſt. 152. ad Minerium, & Alexandrum; Caſſianus collat. 1. cap. 20. & collat. 2. cap. 9. Damaſcenus lib. 4. de Fide Orthod. cap. 18. Ad eamdem ſententiam alludunt Baſilius in cap. 1. Iſaiæ, & Ambroſius lib. 1. cap. 1. in Lucam, & lib. 9. cap. 10.*

Extat porrò in Conſtitut. Apoſtolicis Clementis Romani lib. 2. cap. 36. & 37. ubi etiam cap. 43. allegatur locus, quem in novo Teſtamento non leges: Quia Dominus, *inquit*, ait: Si obliquè in me inceditis, & ego item in vos obliquus incedam.

Illud etiam B. Petrus dixit à Domino pronuntiatum: Oportet venire bona; beatus autem, per quem veniunt. *Quod habetur lib. 7. Narrationum in diſput. S. Petri cum Simone Mago habitis, quas ſcripſit Clemens Romanus in Recognit.*

S. quoque Auguſtinus in Regula, ſive Epiſtola 109. ait: Scriptum eſt: Abominatio eſt Domino defigens oculum. *At ubi hoc ſcriptum? interrogat Stellarius in Nucleo hiſtorico Regulæ S. Auguſtini; aitque pro Mercurio ſibi futurum quiſquis certò indicarit locum.*

Idem Auguſtinus lib. de Perfect. juſtitiæ cap. 9. citat ex Deuteronomio: Et non erit inconſummatus in filiis Iſrael. *Quæ verba in toto Libro, nec in* LXX. *quidem inveniuntur.*

Et eodem lib. cap. 12. hæc habet: Item inquit ad ipſum Job, & miraculum tenuit veracis hominis. *Non invenitur autem hic locus in libro Job, nec in noſtra editione, nec in* LXX. *ſed nec apud Auguſtinum in Annotationibus ſupra eumdem librum.*

S. Gregorius in cap. 7. Cant. Nemo enim, *ſicut ſcriptum eſt*, repentè fit ſummus, *Sed quæras, ubi hoc ſcriptum? nuſquam; nec enim in ſacro Textu reperitur.*

Sic nec illa in S. Scriptura invenies, quæ S. P. N. Benedictus in Regula ſua illi non ſemel tribuit. Cap. 7. Gradu 2. Humilitatis: Item dicit Scriptura: Voluntas habet pœnam, & neceſſitas parit coronam. *Hanc ſententiam Joannes Cæleſtinus Monachus expreſsè haberi aſſerit in paſſione Anaſtaſiæ. At illa, quam S. Benedictus Gradu 11. pro Scriptura adfert, Scriptum eſt,* Sapiens verbis innoteſcit paucis; *extat in ſententiis Xyſti num. 134. Cùm verò idem ſanctus Pater Gradu 12. refert publicanum Evangelicum fixis in terram oculis dixiſſe,* Domine, non ſum dignus ego peccator levare oculos meos ad cælos; *(quæ in toto Evangelio non reperies dicta) protuliſſe videtur ea, quæ ille, vel quiſpiam ei ſimilis, dixiſſe præſumi poteſt: aut certè citaverit ex memoria, non ex codice.*

Non infrequens autem fuiſſe ſacris Scriptoribus, etiam iis, qui poſt S. Benedictum vixere, ſententias Scripturæ nomine allegare, quæ in ea non inveniantur, diſcimus ex dictis S. Valerii de generibus Monachorum c. 3. §. 7. Concordiæ Regularum à Benedicto Aniana Abbate allatis; ubi ſic pronuntiat: Scriptura teſtatur, Quod omne peccatum, quod remiſſius, indiſciplinatuſque admiſerit frater, ad negligentem protinus revertatur ſeniorem. *Verùm, quis Oedipus ediſſerat, in quo S. Scripturæ libro hæc ſcripta legantur? Proinde non incongruè dixeris:* Scripturam *ibi non de ſacra, ſed de alicujus Sapientis ſcripto intelligendam. Ut etiam ſumpſit S. Fructuoſus Regulæ cap. 10. & Magiſter Regulæ item ſua cap. 31.*

Nullus proinde mirari queat, has, ſimileſve in hiſce Concordantiis non reperiri.

QUAR-

QUARTUM.

De Auctore Concordantiarum.

VULGATÆ hactenus Concordantiæ nullum Auctoris præferebant nomen; ſive quòd ipſe primùm latere voluerit; ſive quòd opus per ſe, uſuque communi ita probatum eſſet, ut Auctoris ſplendore non indigeret illuſtrari; ſive quòd plurium in his deſudaſset labor, quem unus ſoli ſibi non putaverit adſcribendum. Utcumque tamen hoc ſit, cum optimè de ſacra Scriptura, ejuſque ſtudioſis, ac Verbi Dei præconibus, tam præclari operis inventu, meritus ſit; gratiſsimum Lectoribus accidere arbitror, ſi quæ de eo ſcripta inveniantur, hìc reddamus. Trithemius noſter agens de Eccleſiaſticis Scriptoribus, enumeratiſque Conradi Alberſtadienſis, Ord. Frat. Prædicat. Theologi, lucubrationibus, ita finit. *Hic etiam fertur Concordantias totius Bibliæ novi, & veteris Teſtamenti primus ordinaſſe.* Plurium tamen, & communior ſententia eſt, Hugonem Carenſem, ſive de S. Caro, primum ex eodem Ordine S. R. E. Cardinalem, Biblicarum Concordantiarum primum inventorem, & Auctorem eſse. Ita ſentiunt S. Antoninus, 3. part. ſummæ Hiſtorialis tit. 19. cap. 5. §. 11. Sixtus Senenſis in Biblioth. ſancta lib. 3. & lib. 4. Joannes Molanus, Doctor Lovanienſis, in M. S. Bibliotheca ſacra; Joannes Mariana, rerum Hiſp. lib. 13. cap. 2. Cardinalis Bellarminus libr. de Scriptoribus Eccleſiaſticis; Antonius Poſsevinus in Apparatu ſacro; Aubertus Miræus in Scholiis ad Henric. Gandavenſem de Scriptoribus Eccleſiaſticis; & rurſus in Auctario ad eoſdem. Miris laudibus tam ipſe quàm hoc ejus opus celebratur. Unum juverit audiviſse Sixtum Senenſem, quem Poſsevinus etiam, & Miræus delibarunt. *Hugo*, inquit, *Carenſis, vel ex oppido S. Cari, vel de S. Theodorico, Barchinonenſis Epiſcopus, profeſſione Dominicanus, tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis, primus ex Ord. Prædicatorum ad Cardinalatum aſſumptus, vir morum ſanctitate, & litterarum copia inſignis, quem Umbertus Viennenſis, Prædicatorum Fratrum quintus Generalis magiſter, auditor ejus, ac diſcipulus, ex Academia ſæcularium diſciplinarum ad inſtitutum Religionis ſuæ pertraxit; & paulò poſt Innocentius Pontifex IV. ejus dulci, & erudita familiaritate ſummoperè delectatus, in Collegium Cardinalium cooptavit, & in Germaniam ad Imperii Electores legatum miſit, ut eo ſuaſore in abrogati Friderici Secundi locum alium Imperatorem ſufficerent. Hic opera multa edidit: de quibus in univerſam Scripturam habentur commentarii juxta quadruplicem ſenſum. Poſt hos autem commentarios primus omnium excogitavit Indicem magnum in Sacroſancta Biblia,* CONCORDANTIAS BIBLIÆ *prænotatum; laborioſiſſimum ſanè, & immenſi tædii, ac temporis opus, ſed ſacrorum Voluminum ſtudioſis magnoperè neceſſarium; in quo ſingulas divinæ Scripturæ dictiones declinabiles ſecundùm conſequentiam litterarum accuratiſſima diligentia digeſſit, annotatis non ſolum libris, ſed etiam librorum capitulis, & capitulorum lineis, in quibus unaquæque deſiderata dictio contineretur. Sunt, qui exiſtiment, hoc Opus, ob immenſi temporis, laboriſque diſpendium, cui unius hominis vita ſatis eſſet non poterat, hortatu Hugonis injunctum fuiſſe quingentis ſtudioſis Patribus diverſorum Cœnobiorum, ea ratione, ut ſinguli ſingulas dictiones in Alphabeticas claſſes redigerent, ſicque brevi tempore multorum ſedulitate perfectum fuiſſe Opus; quod poſteà tam à Græcis quam ab Hebræis diligentiſſimè imitatum vidimus opera R. Iſaac Nathan Judæi, & Eutalii Rhodii monachi: quorum ille Hebraicas Bibliæ Concordantias, hic Græcas collegit. Has Romæ vidimus in antiquis membranis Græca manu deſcriptas; illas verò typis Juſtiniani Venetiis excuſas.*

Claruit ſub Federico II. Imperatore, & mortuus eſt Lugduni anno Domini 1262. atque ibidem ſepulcrum obtinuit in templo Prædicatorum. Hactenus ille.

Circa cujus diſcurſum quædam hìc notanda. *Primum*, quod ait, *vel de S. Theodorico* idipſum cognomen ei tribuitur in Chronica brevi de Magiſtris Generalibus, & viris illuſtribus Ord. Prædicat. atque ita etiam ſepulcralis ejus inſcriptio habet, quæ hodieque Lugduni viſitur, his verbis: *Hic jacet D. Hugo de S. Theodorico Ord. Fratrum Prædicatorum hujus Conventus, S. Theologiæ Doctor, & Prædicator egregius, quondam Cardinalis Sabinenſis: qui obiit anno Domini* M. CC. LX. 14. *Kalend. Aprilis. Secundum*, quòd ait, *Barcinonenſis Epiſcopus;* negat Poſſevinus hanc dignitatem illum adeptum. *Tertium*, nec fuiſſe Hiſpanum patria Barchinonenſem, ut Mariana aſſeruit: ortus enim eſt ex oppido *Delphinacum* in valle, quæ ad Ebredunum eſt, cui *Barchinonetæ* nomen: ubi & hodie extat Conventus Dominicanorum haud ignobilis, ab ipſo, ut fama eſt, erectus, & auctus. Hunc Bellarminus, & alii natione Burgundum faciunt. *Quartum*, quod ipſum hoc concordantiarum ſpectat Volumen, verè Mariana dixit infinitum penè eſſe opus, quod Herculea planè audacia primus excogitaverit, & quingentorum Monachorum ope adjutus perfecerit, Medicorum quis dixerit doctiſſimum hunc Cardinalem ſuis ſubſidiariis æmulatum induſtriam: ut enim illi ſingula membra, & articulos, aliaſque partes à toto corpore divulſas ſeorſim collocant: & minutiſſima quæque in iis obſervantes, naturam, officiumque eorum ſingulatim exponunt; non ſecùs hi ſingula Sacrorum Bibliorum vocabula ſuis libris, capitibuſque exempta, longo ordine ſub ſuis titulis reponentes, quid aliud, quàm totius S. Scripturæ Anatomiam Lectoribus exhibuerunt? Expetitum à parvulis Verbi Dei panem in congruas eorum imbecillitati fregerunt buccellas. Collegerunt, inquam, Dominicæ menſæ micas, & fragmenta, eaque in his Concordantiarum ſportis aſportarunt, non ſolum ne perirent, verùm etiam ut ex illis novi rurſum ſtudioſorum induſtria conficiantur panes; hoc ipſo eſurienti plebi futuros gratiores, quò ex pluribus divinæ Scripturæ micis fuerint coagmentati.

Sed enim, ut non difficile eſt inventis nova quædam adjicere; ita Hugonis ſtudia alii deinde ſunt æmulati. *Conradus* enim ille *Alberſtadius*, de quo diximus, *cùm in divinis Scripturis*, ut Senenſis ait, *uſque adeò exercitatus, ac detritus eſſet, ut univerſum vetus ac novum Teſtamentum memoria teneret; compoſuit, ad imitationem Hugonis tit. S. Sabinæ Cardinalis, conſimili labore Concordantias totius Bibliæ: in quibus non ſolùm dictiones declinabiles, quod priùs fecerat Hugo, ſed & omnes indeclinabiles orationis partes juxta Alphabeti ſeriem adjecit.* Atque hæc de primis Concordantiarum Auctoribus. Quid verò poſt illos alii in eodem argumento præſtiterint; Gregorius præſertim Bullocus in ſua Oeconomia methodica Concordantiarum Scripturæ ſacræ; Petrus Eulard in Concordantiis, ut vocat, Moralibus, & Hiſtoricis, atque etiam Gaſpar Zamora, aliive; ſinguli ſuis expoſuerunt præfationibus.

QUINTUM.

De utilitate Concordantiarum, uſque ex Sixto Senenſi lib. 3. Biblioth. ſanctæ: De ſyllabica exponendi ratione, methodo tertia.

Syllabica methodus eſt antiquiſſima.

ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ, hoc eſt ſyllabica, ſive indicatoria methodus, quæ librorum indices à Græcis συλλάβυς appellatos, componit, vetuſtiſſimum inventum eſt, ſicut M. Tullius ad Atticum ſcribens teſtatur: cùm enim ſtudioſi illi veteres locupletem rerum, ac verborum omnium copiam ſemper, & cum ſumma commoditate in promptu habere deſiderarent, excogitarunt ſibi indices Alphabetario ordine digeſtos; quibus minimo laboris, ac temporis diſpendio, ad quod quiſque perquireret, tamquam manu duceretur: quorum inventionem imitati poſteriores litterarum amatores, præſertim Juriſconſulti, & Theologi, libros ferè omnes profeſſionis ſuæ in elenchos, ſyllabos, indices, tabulas & repertoria copioſiſſima redegerunt; in quibus primum locum tenet opulentiſſimus ille Biblicus index, quem vocant Concordantias majores ſacræ Bibliæ, ab Hugone Cardinali, & Conrado Alberſtadio Monacho collectas, ſuffragantibus quingentis diverſorum cœnobiorum Monachis: qui omnia nomina, verba, participia, adverbia, præpoſitiones, atque omnes tam declinabiles quàm indeclinabiles orationis partes, toto Bibliorum corpore comprehenſas, in Alphabeticum ordinem digeſſerunt, annotatis libris, capitulis, & ſingulis Capitulorum lineis, in quibus quæcumque dictio quæſitæ dictioni ſimilis, & concordans habetur. Eſt autem tanta hujus magni indicis & commoditas, & utilitas, ut cùm primùm ſtudioſus Lector ipſum prudenter, & cum judicio verſare didicerit, & familiaritati ejus aſſueſcere cœperit, illicò ſentiat, ſe in illo inveniſſe theſaurum quemdam inexplebilem, hoc eſt univerſalem, & abſolutiſſimam totius divinæ Scripturæ expoſitionem, ex cujus uſu non minorem fructum, ac delectationem capiat, quàm ſi innumeros Expoſitorum commentarios evolveret.

Concordantiæ Bibliorũ ab Hugone Cardinali & Conrado Alberſtadio ſũt collectæ. Concordantiarum Bibliorum maxima eſt utilitas.

Memini, me olim rogantibus amicis dediſſe in hunc indicem breve commentariolum, *De uſu, & utilitate Concordantiarum ſacræ Bibliæ* inſcriptum, breves, & dilucidas quaſdam regulas comprehendens; quibus inſtructi ſanctarum Litterarum amatores facilè poſſent ex hoc uno Concordantiarum Volumine, etiam abſque ullis Expoſitorum commentariis, innumerabilium ferè locorum, in divinis Litteris obſcurorum, ſenſus, & intelligentias varias, ac multiplices intelligere, & explicare: nec explicare ſolùm, ſed, quod longè operoſius eſt, comparare ſibi ſuper quacumque divinæ Scripturæ ſententia latiſſimam enarrationem, &, ſi opus foret, etiam integræ, & copioſæ concionis materiam invenire. Hujus artificii exemplum proponam tibi principium Pſalmi centeſimi decimi ſexti, oſtendens, qua ratione liceat ex hoc indice Concordantiarum colligere locupletiſſimam enarrationem ſuper duabus primis hujus Pſalmi dictionibus: pro quibus explicandis tria tibi priùs peragenda ſunt.

Præcepta obſervanda in uſu Concordantiarum Bibliorum.

In primis, aperto Volumine Concordantiarum, quæres ſub ſyllaba LAU verbum LAUDARE, & omnes ſimiliter voces eidem verbo affines, ut LAUS, LAUDATIO, LAUDANS, LAUDABILIS, LAUDANDUS, & his ſimiles; & invenies ſtatim ſub his vocabulis, omnia utriuſque teſtamenti dicta, teſtimonia, auctoritates, ac ſententias ad Dei laudem pertinentes numeratim citatas, truncatis tamen periodis, & conciſis ſæpè dictionibus ſtrictiſſimè adnotatas.

Secundò, ex tam numeroſa ſententiarum multitudine eas tantùm colliges, & in ſchedula deſcribes, quas videris illuſtriores, quaſque propoſito tuo aptiores, magiſque accommodatas cognoſces: cognoſces autem illas facilè inter alias, & à ceteris minùs aptis parvo labore diſcernes, ſi priùs fueris in ſacrarum Litterarum lectione verſatus, & non omni prorſus judicio deſtitutus. Oportebit autem, ut in deſcribendis prædictis auctoritatibus habeas ſemper præ oculis codicem Biblicum; ut eo inſpecto fideliter ſuppleas, & priſtinæ ſuæ integitati reſtituas periodos illas, quas in concordantiis truncatim citatas jam inveneras.

Tertiò, poſtquam ſententias inſtituto tuo idoneas integrè conſcripſeris, iterùm omnes à prima uſque ad ultimam aliquantulùm cogitatione percurrito, & ſingularum ſenſus tecum ipſe parumper expendito; ac demum, juxta communem illam partitionis methodum, qua Dialectici, Rhetores, & optimi quique ſcriptores uti ſolent, & quam te priùs in ſcholis didiciſſe neceſſe eſt, diſtinguito: jam collectam ſententiarum ſilvam, & in certos ordines, claſſeſque redige: & in his ordinibus ſeparatim, & ſub diverſis titulis auctoritates ſingulas, uti tibi viſæ fuerint, magis inter ſe, & ſenſu, & ſcopo affines, ita coaptabis, ut ex ipſarum diſpoſitione explicetur tota ſeries argumenti de divina laudatione; hoc eſt, colligantur à te divinæ laudationis definitio, cauſæ, effectus, partes, officia, modi, loca, tempora, neceſsitas, utilitas, impedimenta, & his ſimilia, quæ Dialectici, & Rhetores in quocumque propoſitæ rei argumento jubent inquiri.

Sed, ut hæc planiùs intelligas, ponam tibi primùm ob oculos indiſtinctam farraginem ſententiarum divinæ Scripturæ ad divinam laudem pertinentium, ex libro Concordantiarum verbotenus cum ſuis numeris deſumptam; deinde eaſdem auctoritates in particulares titulos ea ratione diſtribuam, ut in his legere poſsis exactam, & copioſam explanationem verborum, à quibus Pſalmus centeſimus decimus ſextus incipit.

FARRAGO INDISTINCTA SENTENTIARUM SACRÆ SCRIPTURÆ

ad Dei laudem pertinentium, è verbo ad verbum ex indice Concordantiarum tranſcripta.

LAUDARE.

Pſal. 21. 23 In medio eccleſiæ laudabo te.
27 Laudabunt Dominum, qui requirunt eum.
34. 18 In populo gravi laudabo te.
28 Tota die laudem tuam.
62. 6 Labiis exultationis laudabit os meum.
68. 31 Laudabo nomen Dei cum cantico.
83. 5 In ſæcula ſæculorum laudabunt te.
99. 5 Laudate nomen ejus, quoniam ſuavis eſt Dominus.
118. 175 Vivet anima mea, & laudabit te.
134. 3 Laudate Dominum, quia bonus.
144. 2 Laudabo nomen tuum in ſæculum, & in ſæculum ſæculi.
4 Generatio, & generatio laudabit opera tua.
145. 2 Lauda, anima mea, Dominum.
Laudabo Dominum in vita mea.
146. 1 Laudate Dominum, quoniam bonus eſt pſalmus.
148. 2 Laudate Dominum omnes Angeli ejus.
Laudate eum omnes virtutes ejus.
3 Laudate eum ſol, & luna.
150. 2 Laudate eum ſecundùm multitudinem magnitudinis ejus.
3 Laudate eum in ſono tubæ, laudate eum in pſalterio, & cithara.
6 Omnis ſpiritus laudet Dominum.
Act. 16. 25 Media autem nocte, Paulus & Silas orantes laudabant Deum.

NON LAUDARE.

Pſal. 113. 17 Non mortui laudabunt te Domine.
Iſa. 38. 18 Neque infernus, neque mors laudabit te.

LAUDANS.

Pſal. 17. 4 Laudans invocabo Dominum.
Lucæ 24. 53 Erant ſemper in templo laudantes Deum.

LAUDATIO.

Pſal. 144. 21 Laudationem Domini loquetur os meum.
146. 1 Deo noſtro ſit jucunda, decoraque laudatio.

LAUDABILIS.

Pſal. 144. 3 Magnus Dominus, & laudabilis nimis.

LAUS.

Deut. 26. 19 Creavit in laudem ſuam.
Pſal. 21. 26 Apud te laus mea in eccleſia magna.
33. 2 Semper laus ejus in ore meo.
49. 14 Immola Deo ſacrificium laudis.
23 Sacrificium laudis honorificabit me.
68. 31 Magnificabo eum in laude.
115. 17 Tibi ſacrificabo hoſtiam laudis.
118. 164 Septies in die laudem dixi tibi.
Eccli. 15. 9 Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.
43. 33 Major eſt enim omni laude.
Iſaiæ 63. 7 Laudem Domini ſuper omnibus.
Jonæ 2. 10 In voce laudis immolabo.
Epheſ. 1. 6 In laudem gloriæ gratiæ ſuæ.
Hebr. 13. 15 Offeramus hoſtiam laudis.

Prædiſtæ farraginis methodica partitio in varias ſententiarum claſſes diſtributa, & ad expoſitionem duarum primarum dictionum Pſalmi centeſimi decimi ſexti pulchrè accomodata.

Thema exponendum.

LAUDATE DOMINUM.

DEFINITIO.

Laudare Deum, eſt enarrare amplitudinem divinarum virtutum, quoad a nobis fieri poteſt.

Pſalm. 144 Generatio, & generatio laudabit opera tua:
4. 5. 6. 7 & potentiam tuam pronuntiabunt. Magnificentiam gloriæ ſanctitatis tuæ loquentur: & mirabilia tua narrabunt. Et virtutem terribilium tuorum dicent: & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiæ ſuavitatis tuæ eructabunt, &c.
Eccli. 43. 35 Quis enarrabit, & quis magnificabit Deum,
33. 32 ſicut eſt ab initio? major eſt enim omni laude. Glorificantes Dominum quantumcumque potueritis, ſupervalebit adhuc admirabilis magnificentia ejus.

ENCOMIUM.

Laus, ſacrificium omnium præſtantiſſimum, quo vel maxime delectatur Deus.

Pſalm. 49. 14 Immola Deo ſacrificium laudis, & ſacrifici-
23 um laudis honorificabit me.
Pſalm. 68. 31 Laudabo nomen Dei cum cantico, & ma-
32 gnificabo eum in laude: & placebit Domino ſuper vitulum novellum cornua producentem, & ungulas.
Pſal. 115. 8 Tibi ſacrificabo hoſtiam laudis, & nomen Domini invocabo.
Jonæ 2. 10 Ego autem in voce laudis immolabo tibi pro ſalute mea.
Hebr. 13. 15 Per ipſum ergo offeramus hoſtiam laudis ſemper Deo, ideſt, fructum labiorum confitentium nomini ejus.

Deum omnia feciſſe in laudem gloriæ ſuæ.

Deut. 26. 19 Cunctas gentes creavit Deus in laudem, & nomen, & gloriam ſuam.
Epheſ. 1. 4. 5 Elegit nos ante mundi conſtitutionem, & prædeſtinavit nos in adoptionem filiorum per Jeſum Chriſtum, in laudem gloriæ gratiæ ſuæ.

NECESSITAS.

Omnes tam inſenſibiles, quam ſenſibiles, & intelligibiles creaturæ ex divino præcepto ad Dei laudem pro modo ſuo tenentur.

Pſalm. 148 Laudate Dominum omnes Angeli ejus. Laudate eum ſol, & Luna, omnes ſtellæ, & lumen. Laudate eum cæli cælorum, aquæ omnes, grando, nix, glacies, beſtiæ, pecora, volucres, reges terræ, populi, &c. *uſque in finem Pſalmi.*
150. 6 Omnis ſpiritus laudet Dominum.

CAUSÆ.

Deus innumeris de cauſis laudandus eſt a nobis, præcipue verò ob eximiam bonitatem, & innumera beneficia, quæ nobis quotidie ex divinæ bonitatis, & miſericordiæ largitate præſtantur.

Pſalm. 134. 3 Laudate Dominum, quia bonus Dominus: pſallite nomini ejus, quoniam ſuave eſt.
Iſaiæ 63. 7 Demus laudem Domino ſuper omnibus, quæ reddidit nobis Dominus, & ſuper multitudinem bonorum, quæ largitus eſt ſecundùm indulgentiam ſuam, & ſecundùm multitudinem miſericordiarum ſuarum.
Pſal. 99. 4. 5 Laudate nomen ejus: quoniam ſuavis eſt Dominus, in æternum miſericordia ejus.

MODUS.

Deus animo primùm, deinde voce, Pſalmis, canticis, & muſicis inſtrumentis, ac potiſſimùm bonis operibus laudandus eſt.

Pſal. 145. 1. 2 Lauda anima mea Dominum: laudabo Dominum in vita mea.
Eccli. 51. 8 Laudabit uſque ad mortem anima mea Dominum.
Pſalm. 62. 6 Labiis exultationis laudabit os meum.
Pſalm. 146. 1 Laudate Dominum, quoniam bonum eſt pſalmus: Deo noſtro ſit jucunda, decoraque laudatio.
Pſalm. 150.
3. 4. 5 Laudate eum in ſono tubæ: Laudate eum in pſalterio, & cithara: Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo: Laudate in cymbalis beneſonantibus.

TEMPUS.

Non ſolum ſtatutis diei, noctiſque horis corde, & ore laudandus eſt Deus: ſed & toto vitæ tempore affectu, & opere celebrandus.

Pſal. 118. 164 Septies in die laudem dixi tibi.
Act. 16. 25 Media nocte Paulus, & Silas orantes, laudabant Deum.
Pſalm. 33. 2 Benedicam Dominum in omni tempore; ſemper laus ejus in ore meo.
Pſal. 34. 28 Lingua mea meditabitur juſtitiam tuam, tota die laudem tuam.
Pſal. 144. 2 Per ſingulos dies benedicam tibi: & laudabo nomen tuum in ſæculum, & in ſæculum ſæculi.
Pſal. 145. 2 Laudabo Dominum in vita mea: pſallam Deo meo quamdiu fuero.

LOCUS.

In omni loco, ſed in Eccleſia præſertim, ac templo laudandus eſt Deus.

Pſal. 112. 3 A ſolis ortu uſque ad occaſum, laudabile nomen Domini.
Pſal. 21. 23 Narrabo nomen tuum fratribus meis: in medio Eccleſiæ laudabo te.
Pſal. 34. 18 Confitebor tibi in eccleſia magna: in populo gravi laudabo te.
Pſal. 134. 1. 2 Laudate ſervi Dominum. Qui ſtatis in domo Domini, in atriis domus Dei noſtri.
Lucæ 24. 52. Diſcipuli regreſſi in Jeruſalem cum gaudio
53 magno, erant ſemper in templo, laudantes, & benedicentes Dominum.

In alia vita geminos eſſe æternos locos, in quorum altero Deus perpetuò laudatur, in altero numquam.

Pſalm. 83. 5 Beati, qui habitant in domo tua, Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.
Pſal. 113. 17 Non mortui laudabunt te, Domine: neque omnes, qui deſcendunt in infernum.
Iſaiæ 38. 18 Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te.

UTILITAS.

Præmia laudantium Deum ſunt auxilium divinæ gratiæ, ſalus a viſibilibus, & inviſibilibus hoſtibus, & vita in ſempiternum beata.

Pſal. 118. 175 Anima mea laudabit te, & judicia tua adjuvabunt me.
Pſalm. 17. 4 Laudans invocabo Dominum, & ab inimicis meis ſalvus ero.
Pſalm. 21. 27 Laudabunt Dominum, qui requirunt eum, vivent in ſæculum ſæculi.

IMPEDIMENTA.

Peccata nos impediunt a divinis laudibus.

Eccli. 15. 9 Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.
Pſalm. 49. 16 Dixit Deus peccatori: Quare aſſumis teſtamentum meum per os tuum?

PUGNANTIA.

In Scripturis divinis eſſe locos de divina laudatione in ſpecie pugnantes, quos conciliare oportet.

Pſalm. 116. 1 Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.
Pſalm. 150. 6 Omnis ſpiritus laudet Dominum.

Contra.

Pſalm. 49. 16 Dixit Deus peccatori: Quare aſſumis teſtamentum meum per os tuum?
Eccli. 15. 9 Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.

Item illud.

Pſalm. 150. 2 Laudate Dominum ſecundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Contra.

Eccli. 43. 35. Quis magnificabit Deum, ſicut eſt ab ini-
33 tio? major eſt enim omni laude.

Vides hìc, ingenioſe Lector, quam magnam ſententiarum copiam tibi ſubminiſtraverit Concordantiarum Volumen in unius tantùm dictionis particulari indiculo; & quàm copioſam verborum, ac rerum ſupellectilem ſuppeditaverit ad explicandam primam hujus Pſalmi dictionem. Quòd ſi iterùm, reſumpto codice Concordantiarum, perquiſiveris in ipſo voces verbo laudandi ſynonymas, quales ſunt CELEBRO, MAGNIFICO, GLORIFICO, BENEDICO, EXALTO, CONFITEOR, CANTO, PSALLO, PRÆDICO; & fragmenta ſacrarum ſententiarum ſub ipſis ſynonymis verbis collocata conſimili ſtudio colliges; rurſus nova, ac longè ditiori ſermonis abundantia expoſitionem tuam locupletabis; ac demum, ſi eamdem diligentiam in ſingulis ejuſdem Pſalmi vocibus adhibueris; tanta tibi ſeſe offeret rerum omnium affluentia, ut vix queas ſuſceptæ enarrationis fines invenire. Voces ſynonymæ verbo laudandi.

PETRUS GRIMANI
DEI GRATIA DUX VENETIARUM

Univerſis, & ſingulis, ad quos Hæ Noſtræ pervenerint, ſignificamus cum Senatu.

CHe ſopra l'iſtanze, che ci furono fatte da Nicolò Pezzana Stampator, e Librajo Veneto, ſiamo diſceſi a permettergli la Stampa nello Stato Noſtro del Libro intitolato: *Sacrorum Bibliorum Vulgatæ Editionis Concordantiæ Hugonis Cardinalis*, ed a concedere a lui ſolo, o a chi avrà cauſa da lui ad eſcluſione d' ognaltro il Privilegio per anni Venti principiati dal giorno preſente della ſuddetta Stampa, e reſpettiva vendita dell'Opera medeſima, così in queſta Città, come in qualunque altro Luogo dello Stato Noſtro, a condizione che ſia impreſſo in buona Carta, perfetti Caratteri, diligente Correzione, e bel Margine, e che ſiano preſentate nelle Publiche Librerie di Venezia, e di Padoa le ſolite Stampe. Reſta perciò a tutti i Stampatori, e Libraj, ed a qualſiſſia altra perſona così di queſta, che di qualunque altra Città del Dominio Noſtro, che cauſa, o facoltà non aveſſe da eſſo Pezzana, proibito di ſtampare l'Opera ſuddetta per detti Anni Venti ſotto pena della perdita degli Eſemplari, e di Ducati Cinquecento da eſſer applicati un terzo all'Accuſatore, un' altro terzo all' Academia de' Nobili alla Giudecca, ed il rimanente al Privilegiato. Sotto le ſteſſe pene ſia pure vietato ad ognuno per li eſpreſſi Anni Venti di contraffare l'Opera ſuddetta o in poca, o in molta quantità, o ſotto preteſto di correzioni, reſtrizioni, aggiunte, mutazione di titolo, e forma, ed in qualunque altro eſcogitabile modo, niuno eccettuato, e farne eſeguire in eſtero Stato l' Edizione ſotto l' apparente Nome di Venezia, e quella introdurre nello Stato, e venderla. Perilchè commettiamo tanto al Deputato all' eſtrazione de' Libri dalle Dogane di non licenziare dalle medeſime, o da altro luogo ove eſiſteſſero, quelli che non foſſero corriſpondenti agli eſibiti nelle Pubbliche Librerie, quanto al Segretario di non rilaſciare Mandato, dovendo intenderſi tutti perduti, e confiſcati, ed incorſo il traſgreſſore nelle pene come ſopra. A chiara intelligenza d' ognuno vogliamo inoltre, che nel principio, o nel fine del Libro predetto ſia in aggiunta delle ſolite Licenze poſta la preſente come ſta, e giace. *Quare authoritate hujus Conſilii mandamus, omnibus, ut ita exequi debeant.*

Datæ in noſtro Ducali Palatio die v. Septembris Indictione xiii. MDCCL.

1750. 15. Settembre.

GL' Illuſtriſſimi, ed Eccellentiſſimi Signori Riformatori dello Studio di Padova in eſecuzione del Decreto dell' Eccellentiſſimo Senato hanno rilaſciato al ſopradetto Niccolò Pezzana a tenor delle Leggi il ſueſpreſſo Privilegio.

{ *Z. Alviſe Mocenigo 2.° Rif.*

{ *Zuanne Querini Proc. Rif.*

{ *Daniel Bragadin Kav. Proc. Rif.*

Michiel Angelo Marino Segr.

CON-

CONCORDANTIÆ

BIBLIORUM SACRORUM
VULGATÆ EDITIONIS,
SIXTI V. PONTIFICIS MAX.

Juſſu Recognitorum, atque Editorum.

Prior numerus indicat caput cujuſque libri, poſterior autem, qui litteras A, B, &c. indices videlicèt ſectionum, ſubſequitur, deſignat verſus capitum. In Pſalmis H. ſignificat Hebræis, L. verò Latinis.

A

A Præpoſitio.
Geneſ. 1. a 4 diviſit lucem à tenebris.
deinceps conſultò omittitur.

A & Ω
Apoc. 1. b 8 ſum α & ω, princip. & fin.
21. b 6 α & ω, initium, & finis
22. c 13 α & ω, primus, & noviſs.

A A A
Jerem. 1. b 6 14. b 13. A, a, a, Dñe Deus
Ezech. 4. c 14 20. g 49. A, a, a, Dñe Deus
Joel. 1. d 15 clamate ad Dñm. A, a, a, diei

A A R O N
Exod. 4 c 14 Aaron frater tuus Levites
f 27 Dixit a. Dominus ad Aaron
g 28 Narravitque Moyſes Aaron
30 Locutuſque eſt Aaron
5. a 1 ingreſſi ſunt M. & Aaron
4 Quare M. & Aaron ſollicit
d 20 Occurrer. Moyſi, & Aaron
5. c 13 locutus eſt Do. ad M. & Aaron
d 20 quæ peperit ei Aaron, & M.
23 Accepit a. Aaron uxorem
25 Eleaz. fil. Aaron accep. uxor.
26 Iſte eſt Aaron, & Moyſes
27 iſte eſt Moyſes, & Aaron
7. a 1 Aaron frat. t. erit propheta
6 fecit itaque Moyſes, & Aaron
7 Et Aaron octoginta trium
8 dix. Dñs ad Moyſ. & Aaron
9 dices ad Aaron, Tolle
b 10 ingreſſi itaq; Moyſ. & Aaron
tulitque Aaron virgam
12 devoravit virga Aarō vir. e.
c 19 Dic ad Aaron, Tolle virgam
d 20 feceruntque Moyſ. & Aaron
8. a 5 Dic ad Aaron. Extende man.
b 6 Et extendit Aaron manum
8 Vocavit a. Pha. Mo. & Aaron
c 12 egreſſiq; ſunt Moyſ. & Aaron
d 16 loquere ad Aaron
17 & extendit Aaron manum
25 Vocavitq; Ph. Mo. & Aaron
9. b 8 dix. Dñs ad Moyſ. & Aaron
f 27 vocavit Moyſen, & Aaron
10. a 3 introierunt er. Mo. & Aaron
b 8 Revocav. Moyſen, & Aaron
c 16 vocavit Moyſen, & Aaron
g 24 Vocavitq; P. Moyſ. & Aaron
11. d 10 Moyſ. a. & Aaron fecerunt
12. a 1 dixit quoq; D. ad M. & Aaron
d 28 ſic. præc. D. Moyſi, & Aaron
e 31 vocatis Ph. Moyſ. & Aaron
g 43 dixitq; Dñs ad M. & Aaron
50 præc. Dom. Moyſ. & Aaron
15. c 20 Maria prophetiſſa, ſor. Aarō
16. a 2 contra Moyſen, & Aaron
b 6 dixeruntque M. & Aaron ad
c 9 dixit quoque Moyſ. ad Aaron
10 cumque loqueretur Aaron
g 34 Poſuitq; illud Aaron in tab.
17. c 10 Aaron, & Hur aſcenderunt
12 Aaron. a. & Hur. ſuſten. ma.
18. c 12 veneruntque Aaron & om. ſ.
19. d 24 Aſcendeſq; tu, & Aaron tecū
24. a 1 Aſcen. ad Dom. tu, & Aaron
c 9 Aſcenderuntque M. & Aaron
d 14 Habetis Aaron, & Hur v.
27. d 21 collocabunt eam Aarō & fil.
28. a 1 applica. quoque ad te Aaron
ſæpè hoc capite.
29. a 4 Aaron, ac filius ejus applica
& hoc capite ſæpè.
30. a 7 adolebit incenſ. ſup. eo Aarō
b 10 Et deprecabitur Aaron
c 19 lavabunt in ea Aaron
d 30 Aaron, & filios ejus unges
31. b 10 in miniſterio Aaron ſac.
32. a 1 congregatus adversùs Aaron
2 Dixitque ad eos Aaron
3 deferens inaures ad Aaron
5 Quod cùm vidiſſet Aaron
c 21 Dixitque ad Aaron
25 ſpoliaverat enim eum Aaron
g 35 quem fecerat Aaron
34. d 30 Videntes autem Aaron
31 tam Aaron quàm Principes

A A
35. b 19 veſtes Aaron pontificis
38. c 21 filii Aaron ſacerdotis
39. a 1 quibus indueretur Aaron
c 25 Aaron, & filiis ejus
g 41 Aaron ſcilicèt, & filii ejus
40. b 12 Applicabitq; Aaron, & filios
d 29 Laveruntque Moyſ. & Aaron
Levit. 1. b 5 offerent filii Aaron ſac.
c 11 filii Aaron per circuitum
2. a 2 deferet ad filios Aaron ſac.
a 3. c 10 erit Aaron, & filiorum e.
3. a 2. b 8 fundentque filii Aaron ſac.
d 13 fundent filii Aaron ſacerd.
6. b 9 præcipe Aaron, & filiis e.
14 offerent filii Aaron coram
c 16 comedet Aaron cum filiis
20 Hæc eſt oblatio Aaron
d 25 Loquere Aaron, & filiis e.
7. b 10 cunctis filiis Aaron menſ.
d 31 pectuſculum aut. erit Aaron
33 & adipem, filiorum Aaron
34 dedit Aaron ſacerdoti
35 Hæc eſt unctio Aaron
8. a 2 Tolle Aaron cum filiis ſuis
ſæpè hoc capite.
9. a 1 vocavit Moyſ. Aaron &
b 7 Et dixit ad Aaron, accede ad
8 Aaron accedens ad altare
d 21 ſperavit Aaron
23 ingreſſi a. Moyſes & Aaron
10. a 1 Nadab, & Abiu filii Aaron
3 dixitque Moyſes ad Aaron
Quod audiens tacuit Aaron
4 filiis Oziel, patrui Aaron
b 6. c 12 locutuſque eſt M. ad Aaron
b 8 dixitque Dominus ad Aaron
d 16 Eleaz. & Itham. filios Aaron
19 Reſpondit Aaron: Oblat.
11. a 1 Loc. eſt Dñs ad Mo. & Aaron
13. a 1 Loc. eſt Dñs ad Mo. & Aaron
14. d 33 Locutuſq; eſt D. ad M. & Aarō
15. a 1 Loc. eſt Dñs ad Mo. & Aaron
16. a 1 poſt mortem d. fili. Aaron
2 loquere ad Aaron fratrem
17. a 2 Loquere Aaron, & filiis e.
21. a 1 Loquere ad ſacerd. f. Aaron
c 17 Loquere ad Aaron: Homo
d 21 de ſemine Aaron
24 loc. eſt ergo Moyſ. ad Aaron
22. a 2 loquere ad Aaron, & ad fil.
4 Homo de ſemine Aaron
c 18 Loquere ad Aaron, & fil.
24. a 3 ponetque eas Aaron à v.
b 9 eruntque Aaron, & filiorum
Num. 1. a 3 tu, & Aaron
b 17 quos tulerunt Mo. & Aaron
f 44 quos numer. M. & Aaron
2. a 1 Loc. eſt Dñs ad Mo. & Aaron
3. a 1 Hæ ſunt generationes Aaron
ſæpè hoc capite.
4. a 1 Locutuſq; eſt Do. ad M. & Aar.
& hoc capite ſæpè.
6. d 23 Loquere Aaron, & filiis ejus
7. a 8 Ithamar filii Aaron ſacerd.
8. a 2 Loquere Aaron, & dices
ſæpè hoc capite.
9. a 6 accedentes ad Mo. & Aaron
10. a 8 filii a. Aaron ſac. clangunt
12. a 1 Locutaq; eſt Maria & Aaron
b 4 & ad Aaron, & Mariam
5 vocans Aaron, & Mariam
c cùmque reſpexiſſet eam Aarō
27 venerunt ad Moyſ. & Aaron
murm. ſ. contra M. & Aaron
Moyſ. & Aaron ceciderunt
... eſt Dñs ad Mo. & Aaron
... otulerunt c. Mo. & Aaron
16. a 3 adversùm Moyſ. & Aaron
b 11 quid eſt enim Aaron
& ſæpè hoc capite.
17. a 3 nomen a. Aaron erit in tri.
b 6 abſque virga Aaron
c 8 germinaſſe virgam Aaron
d 10 refer virgam Aaron in tab.
18. a 1. c 20 dixit Dominus ad Aaron
b 8 Locutuſque eſt Dñs ad Aaron

A B A
d 28 & date Aaron ſacerdoti
19. a 1 Loc. eſt Dñs ad Mo. & Aaron
20. a 2 conven. adverſ. Mo. & Aaron
ſæpè hoc capite.
25. b 7. 11 filii Aaron ſacerdotis
26. a 1 Eleazarum fil. Aaron ſacerd.
9 ſurrex. cont. Moyſ. & Aaron
g 59 Aaron & Moyſen, & Mar.
60 de Aaron orti ſunt Nad.
64 numer. ſ. à Moyſ. & Aaron
27. c 13 ſicut ivit frater t. Aaron
33. a 1 in manu Moyſi & Aaron
e 38 aſcenditq; Aar. ſa. in montē
Deut. 9. c 20 adversùm Aaron quoque
10. b 6 ubi Aaron mortuus, ac ſ.
32. g 50 mortuus eſt Aaron frater t.
Joſ. 21. 4. b 19 filiorum Aaron ſacerdotis
b 10 filiis Aaron per fam. Caath
13 dedit ergo filiis Aaron ſac.
19 filiorum Aaron ſacerdotis
24. b 5 miſique Moyſen, & Aaron
g 33 Eleazar q. filius Aaron mort.
Judic. 20. d 28 filius Eleazari filii Aaron
1. *Reg.* 12. a 6 qui fecit Moyſen, & Aaron
b 8 miſit Dñs Moyſen, & Aaron
1. *Par.* 6. a 3 filii Amram: Aaron, Moyſ. &
filii Aaron: Nadab, & Ab.
d 49 Aaron verò, & filii ejus
50 hi ſunt autem filii Aaron
54 filiorum ſcilicèt Aaron
e 57 porrò filiis Aaron deder.
12. c 27 princeps de ſtirpe Aaron
15. a 4 necnon & filios Aaron
25. b 13 filii Amram: Aaron, & Moy.
ſeparatuſque eſt Aaron
d 28 ſub manu filiorum Aaron
32 obſervationem filiorū Aarō
24. a 1 Porrò filiis Aaron hæ part.
filii Aaron: Nadab, & Abiu
c 19 ſub manu Aaron patris eorū
d 31 contra fratres filios Aaron
2. *Par.* 13. b 9 ejeciſt. ſac. Dom. filios Aaron
10 miniſtrant Dom. de fil. Aaron
26. c 18 hoc eſt, filiorum Aaron
29. d 21 ſacerdotibus filiis Aaron
31. d 19 ſed & filiorum Aaron per
35. b 14 & ſacerdotibus filiis Aaron
1. *Eſdr.* 7. a 5. filii Aaron ſacerd. ab init.
2. *Eſd.* 10. d 38 erit a. ſacerdos filius Aaron
12. d 46 ſanctificabant filios Aaron
Pſal. 76. d 21 in manu Moyſi, & Aaron
98. b 6 Moyſ. & Aaron in ſacerd.
104. c 16 Aaron, quem elegit ipſum
105. c 16 Aaron ſanctum Domini
113. c 10 domus Aaron ſper. in Dom.
12 benedixit domui Aaron
117. a 3 dicat nunc domus Aaron
132. a 2 in barbam, barbam Aaron
134. d 19 domus Aaron bened. Dom.
Eccli. 36. c 19 ſecundùm benedictio. Aaron
45. a 7 excelſum fecit Aaron
c 25 addidit Aaron gloriam
50. b 14 & omnes filii Aaron
c 18 exclamaverunt filii Aaron
Mich. 6. a 4 Moyſen, & Aaron, & Mar.
1 *Mac.* 7. b 14 Sacerdos de ſemine Aaron
Lucæ 1. a 5 & uxor illius de fil. Aaron
Actor. 7. e 40 dicentes ad Aaron: Fac nobis
Hebr. 5. a 4 vocatur à Deo tamq. Aaron
7. b 11 non ſecundū ordinem Aaron
9. a 4 virga Aaron, quæ fronduerat

A A R O N I T I S
1 *Par.* 27. c 17 Aaronitis, Sadoc

A A S B A I
2 *Reg.* 23. d 34 Elipheleth filius Aasbai

A B
Geneſ. 1. a 6 dividat aquas ab aquis
deinceps conſultò omittitur.

A B A D D O N
Apoc. 9. c 11 cui no. Hebraice Abaddon

A B A L I E N O
4. *Eſdr.* 6. a 5 Antequam abalienarentur
Eccli. 11. d 36 abalienabit te a tuis prop.
Iſaiæ 1. b 4 abalienati ſunt retrorſum
Oſeæ 9. c 10 abalienati ſunt in confu.
1. *Mac.* 11. f 53 abalienavit ſe a Jonatha

A B D

A B A N A
4. *Reg.* 5. c 12 Abana, & Pharphar

A B A R I M
Num. 27. c 12 in montem iſtum Abarim
33. f 47 venerunt ad montes Abarim
48 Profect. de montibus Abarim
Deut. 32. g 49 in montem iſtum Abarim

A B A R O N
1. *Mach.* 2. a 5 cognominabatur Abaron

A B B A
Marci 14. d 36 Abba pater, omnia tibi
Rom. 8. c 15 clamamus: Abba (pater)
Galat. 4. a 6 clamantem: Abba, pater

A B B R E V I O
Iſaiæ 10. e 22 conſummatio abbreviata
50. a 2 numquid abbreviata, &
59. a 1 non eſt abbreviata man. Dñi
Daniel. 9. f 24 LXX. hebd. abbreviatæ ſunt
Mich. 2. b 7 nūquid abbreviatus eſt ſpir.
Roman. 9. f 28 & abbrevians in æquitate

A B B R E V I A T I O
Iſaiæ 10. e 23 abbreviationem Dñs Deus
28. f 22 abbreviationem audivi

A B D A
3. *Reg.* 4. a 6 Adoniram filius Abda
2. *Eſd.* 11. c 17 Abda filius Samua

A B D E E L
Jerem. 36. f 26 Selemiæ filio Abdeel

A B D E M E L E C H
Jerem. 38. b 7 audivit a. Abdemelech Æt.
8 egreſſus eſt Abdemelech
c 10 præc. itaque Rex Abdemelech
11 aſſumptis ergo Abdmelech
12 dixitq; Abdemelech Æthiops
39. d 16 dic Abdemelech Æthiopi

A B D E N A G O
Daniel. 1. b 7 & Azariæ, Abdenago
2. g 49 Miſach, & Abdenago
3. b 12. 16 19. 20. c 22. 23. g 93. 9. 96.
97 Miſach, & Abdenago

A B D I
1. *Par.* 6. d 44 filius Cuſi, filii Abdi
2. *Par.* 29. c 12 Cis filius Abdi
1. *Eſd.* 10. d 26 & Abdi, & Jerimoth

A B D I A S
3. *Reg.* 18. a 3 Vocavitque Achab Abdiam
Abdias autem timebat
5 dixit ergo Achab ad Abdiam
6 Abdias per viam alteram
7 cumque eſſet Abdias in via
c 16 abiit ergo Abdias
1. *Par.* 27. c 19 Jeſmajas filius Abdiæ
2. *Par.* 34. c 12 Jahath, & Abdias
Abd. 1. a 1 Viſio Abdiæ, Hæc dicit

A B D I C O
2. *Cor.* 4. a 2 abdicamus occulta ded.

A B D I E L
1. *Par* 5. b 15 Fratres quoque filii Abdiel

A B D I T A
1. *Reg.* 13. b 6 in ſpeluncis, & in abditis
Pſal. 16. c 12 habitans in abditis
1. *Mac.* 1. f 56 effug. pop. Iſr. in abditis

A B D O N
Joſue 21. c 30 Maſal, & Abdon
Judic. 12. d 30 Abdon filius Illel
1. *Par.* 6. g 74 & Abdon ſimiliter
8. b 23 & Abdon, & Zechri
c 30 fil. ejus primogenitus Abdon
9. f 36 primogenitus ejus Abdon
2. *Par.* 34. d 20 & Abdon filio Micha

A B D U C O
2. *Par.* 36. a 4 & abduxit in Ægyptum
2. *Eſdr.* 1. d 9 etiam ſi abducti fueritis
Judith 2. d 16 abduxitque omnes filios
5. c 22 abducti ſunt in terram
7. a 2 abducti fuerant de provin.
Pſal. 136. a 3 qui abduxerunt nos
Sap. 14. c 20 Multit. aut. hom. abducta
Baruch 2. c 14 qui nos abduxerunt
4. c 16 & abduxerunt dilectos viduę
6. a tit. Ad abducendos captiv.
a 1 abducemini in Babyloniam
Ezech. 23. f 42 de mult. hom. abducebantur
Nahum 2. b 7 captivus abductus eſt
Zach. 10. a 2 abducti ſunt quaſi grex
1. *Mach.* 2. a 9 vaſa, &c. captiva abducta

A ut